

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21314 - Motivació i Emoció / 1
Titulació	Grau de Psicologia - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Jaume Rosselló Mir <i>Responsable</i> jaume.rossello@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Alejandro Gálvez Pol a.galvez-pol@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

Constitueix un deure per a l'alumnat conèixer allò establert a aquesta guia docent abans que comenci la docència de l'assignatura

"Every stir in the wood is for the hunter his game; for the fugitive his pursuers"

William James

Els objectius primordials d'aquesta assignatura es poden sintetitzar en els següents:

1.1. Objectius de contingut:

- Aprentatge conceptual, amb especial èmfasi en la comprensió, dels continguts teòrics i pràctics de l'assignatura, així com en la capacitat de relacionar-los.
- Conèixer i entendre les principals aplicacions pràctiques dels continguts teòrics i conceptes adquirits.

1.2. Objectius instrumentals:

- Assolir habilitats procedimentals per resoldre problemes nous a partir del coneixement adquirit (teòric i pràctic).
- Practicar les habilitats d'anàlisi i síntesi d'allò après.
- Assolir una adequada autonomia en el procés d'aprenentatge.
- Aprendre la metodologia i les diferents passes procedimentals que implica la recerca en general i, en particular, la que caracteritza la psicologia de la motivació i de l'emoció.
- Fomentar la participació i la interacció teleducativa entre l'alumnat, així com llur habilitat de fer ús de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) per tal d'augmentar els recursos de l'alumnat a l'hora d'autodeterminar el seu procés de formació contínua.

Guia docent

f. Aprendre a planificar la feina i a dur-la a terme de forma distribuïda al llarg del semestre.

1.3. Objectius actitudinals:

- Avesar-se a raonar i a posar en pràctica el pensament crític i divergent respecte a allò après, tant a les activitats presencials com a les no presencials.
- Adoptar una actitud més activa i participativa en el procés d'aprenentatge teòricopractic de l'assignatura, avesant-se al treball planificat i constant.
- Evitar el coneixement mnèsic sense comprensió concomitant. Assolir una bona predisposició envers la generació de nou coneixement (i, per tant, cap a les tasques de recerca).
- Perdre la por i/o arribar a estar motivats per participar activament, per exposar, des d'una visió crítica però constructiva, punts de vista alternatius (adequadament fonamentats i/o raonats), per demanar allò que no quedi clar, per fer servir les tutories (presencials o no) i per millorar, dins l'àmbit acadèmic, la comunicació estudiant-professor.
- Assumir com a bàsica l'autonomia i l'autodeterminació en el procés formatiu.
- Valorar com pertoca el comportament honest, ètic i les qüestions deontològiques inherents a la professió de psicòleg.

Requisits

Consideram important que l'estudiant s'hagi iniciat amb aprofitament en el coneixement dels principis epistemològics i en els models elementals dels que parteix l'estudi dels **Processos Psicològics** a través de l'assignatura "Psicologia General" (21300).

Per altra banda, atès que aquesta assignatura aprofundeix en dos dels processos bàsics que més investigació generen avui en dia, i que, per entendre aquests processos i assolir la necessària perspectiva integradora, resulta recomanable gaudir d'una sèrie de competències ja adquirides, consideram que la tasca de l'alumnat es pot veure molt afavorida si ha cursat amb aprofitament la resta de matèries recomanades (tant de Formació Bàsica com Obligatòries).

Essencials

-Psicologia General (21300)

Recomanables

Assignatures de Formació Bàsica:

-Aprenentatge (21306)

-Mètodes d'investigació i anàlisi de dades en Psicologia (21308)

Assignatures obligatòries (segon curs, 1er semestre) :

-Percepció i Atenció (21309)

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE1. Adquirir les habilitats necessàries per definir problemes, dissenyar investigacions elementals, executar-les, analitzar estadísticament les dades i redactar correctament un informe científic. CE4. Comprendre les lleis i principis bàsics que regeixen els processos psicològics, llur dinàmica i interrelació. Identificar els factors que es relacionen amb cadascun dels processos mentals. CE26. Valorar i apreciar les aportacions de la investigació científica al coneixement i a la pràctica professional

Genèriques

- * CT1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi. CT9. Capacitat per traslladar la teoria a la pràctica. CT15. Raonament crític

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

"Si considera això utòpic, li preg que reflexioni, perquè és utòpic"

Bertold Brecht

Els continguts s'estructuren en 3 grans blocs temàtics, que corresponen a:

- * Bloc 1: Processos motivacionals
- * Bloc 2: Processos emocionals
- * Bloc 3: Quatre seminaris teòrico-pràctics -que s'impartiran, **en setmanes alternes**, en el marc de les activitats previstes per als grups mitjans.

Continguts temàtics

I. PRIMERA PART: PROCESSOS MOTIVACIONALS

Tema 1. INTRODUCCIÓ I CONCEPTES PREVIS

- 1.1. Definicions de motivació humana.
- 1.2. Principals conceptes motivacionals: instint, impuls, incentiu.
- 1.3. Homeostasi i hedonisme.
- 1.3. Motivació i sistemes neurals de recompensa.
- 1.5. Motivacions biogèniques i motivacions psicosociogèniques: categories binomials o *continuum*?
- 1.6. Principals sistemes motivacionals.
- 1.7. Motivació intrínseca i motivació extrínseca.

Referències recomanades:

- * Reeve, Johnmarshall. (2010). *Motivación y emoción*. 5ena ed. Madrid: McGraw-Hill (pp. 81-104).
- * Rosselló, J. (1996/2005). *Psicología del sentimiento: motivación y emoción*. Palma: Edicions UIB. (pp. 19-40)

Guia docent

Tema 2. PRINCIPALS MODELS HISTÒRICS (a preparar per l'alumnat)

- 2.1. La llavor de Charles R. Darwin.
- 2.2. William James i l'anàlisi introspectiu de la volició conscient.
- 2.3. Sigmund Freud i l'anàlisi indirecta dels motius inconscients.
- 2.4. McDougall i la teoria hòrmica.
- 2.5. La tradició fisiològica: W. Cannon.
- 2.6. Hull, el neoconductisme i la teoria de la reducció de l'impuls. *El primer període d'experimentació sistemàtica.*
- 2.7. Tolman, el conductisme proposicional i el concepte d'incentiu.
- 2.8. La teoria dels dos factors de Mowrer (1947).
- 2.9. Neal Miller (1941) o la por com a impuls adquirit.
- 2.10. L'incentiu des de la positura associacionista: Hull (1952) i Spence (1956). *El segon període d'experimentació sistemàtica.*
- 2.11. Les necessitats humanes i la motivació des de la perspectiva humanista: el model jeràrquic d'Abraham H. Maslow.
- 2.12. La introducció i consolidació de les variables cognitives: valors, anticipacions, expectatives, propòsits, atribucions.

Referències recomanades:

- * Rosselló, J. (1996/2005). *Psicología del sentimiento: motivación y emoción*. Palma: Edicions UIB. (pp. 45-59, pp. 72-75).

Tema 3. MOTIVACIÓ I ETOLOGIA. LA MOTIVACIÓ COMPARADA.

- 3.1. El model 'hidràulic' de Konrad Lorenz .
- 3.2. El model jeràrquic de Niko Tinbergen.
- 3.3. Motivació i Etologia Humana: els estudis d'Eibl-Eibesfeldt.
- 3.4. Perspectives actuals: De la Psicologia Evolucionista a l'Ecologia del Comportament.

Referències recomanades:

- * Eibl-Eibesfeldt, I. (1993). *Biología del comportamiento humano: Manual de etología humana*. Madrid: Alianza Editorial
- * Rosselló, J. (1996/2005). *Psicología del sentimiento: motivación y emoción*. Palma: Edicions UIB. (pp. 61-64).

Tema 4. LA MOTIVACIÓ DES DE LA PSICOLOGIA DE L'APRENENTATGE

- 4.1. La motivació condicionada.
- 4.2. Aproximacions rellevants des de les teories de l'aprenentatge:
  - * 4.2.1. *El model de Bindra (1974).*
  - * 4.2.2. *La teoria del procés oponent: Solomon i Corbit (1974).*
  - * 4.2.3. *Motivació i indefensió apresada.*
  - * 4.2.4. *La motivació en la teoria de l'aprenentatge social: Albert Bandura.*
  - * 4.2.5. *Els models de regulació conductual. La relació costs/beneficis i el principi de Premack des del punt de vista motivacional.*

Referències recomanades:

Guia docent

* Rosselló, J. (1996/2005). *Psicología del sentimiento: motivación y emoción*. Palma: Edicions UIB. (pp. 75-84).

Tema 5. PERSPECTIVES CONTEMPORÀNIES EN L'ESTUDI DE LA MOTIVACIÓ HUMANA

5.1. Els models sociocognitius

5.2. Les Teories de l'Acció: Motivació, intenció i acció.

5.3. L'enfocament neurobiologicista.

5.4. Propostes des de l'evolucionisme.

5.5. Envers una teoria general de la Motivació Humana.

Referències recomanades:

* Baumeister, R. F. (2016). Toward a general theory of motivation: Problems, challenges, opportunities, and the big picture. *Motivation and Emotion*, 40(1), 1-10.

* Cosmides, L., & Tooby, J. (2013). Evolutionary psychology: New perspectives on cognition and motivation. *Annual Review of Psychology*, 64, 201-229.

* Gómez, C. y Martín, B. (2008). Motivos sociales. En F. Palmero y F. Martínez-Sánchez (Coords.) *Motivación y emoción*. Madrid: McGraw-Hill (pp. 203-232).

* Reeve, Johnmarshall. (2010). *Motivación y emoción*. Sena ed. Madrid: McGraw-Hill (pp. 35-53).

II. SEGONA PART: PROCESSOS EMOCIONALS

Tema 6. INTRODUCCIÓ I CONCEPTES PREVIS

6.1. L'esqui concepte d'emoció

6.2. Els components de la resposta emocional

6.3. La dimensió conativa/orèctica de l'emoció: desig i tendències d'acció

6.4. La diversitat de la fenomenologia afectiva: emocions, afecte, sentiments, passions, humor o estat d'ànim, etc

6.5. Les controvertides funcions dels processos afectius

6.6. Les taxonomies emocionals: per emocions categorials/discretes, per *clusters*, per dimensions

6.7. Els principals antecedents (causes) emocionals

* 6.7.1. *La teoria perifèrica de James-Lange*

* 6.7.2. *La teoria centralista de Cannon-Bard*

* 6.7.3. *La tradició bifactorial*

6.8. El binomi emoció-cognició

* 6.8.1. *Primacia de l'afecte vs. primacia de la cognició*

* 6.8.2. *Cognició i emoció: interrelació, codeterminació, lligam indissoluble?*

Referències recomanades:

* Gendron, M., & Barrett, L. F. (2009). Reconstructing the past: A century of ideas about emotion in psychology. *Emotion Review*, 1(4), 316-339.

* James, W. (1884/1985). What is an emotion? *Mind*, 9, 188-205. (traducció espanyola disponible a la revista *Estudios de Psicología*, 21, 57-73).

* Moors, A. (2009) Theories of emotion causation: A review. *Cognition & Emotion*, 23, 4, 625-662

* Rosselló, J. & Revert, X. (2008). Modelos teóricos en el estudio científico de la emoción. En F. Palmero y F. Martínez-Sánchez (Coords.) *Motivación y emoción* (pp. 95-100). Madrid: McGraw-Hill.

Guia docent

Tema 7. L'ESTUDI CONTEMPORANI DELS PROCESSOS EMOCIONALS

7.1. La tradició neurobiologista:

- * 7.1.1. *De la idea de Sistema Límbic a la concepció actual.*
- * 7.1.2. *Asimetries en el processament cerebral dels afectes: neuropsicomites i evidències recents*
- * 7.1.3. *Rera les passes de Cannon: el cervell emocional segun Ledoux.*
- * 7.1.4. *Reivindicació de James: Damasio i la "corporeïtzació" de la ment.*
- * 7.1.5. *L'error de Damasio .*
- * 7.1.6. *La base neural dels processos afectius: dels "connectomes" a les xarxes neurals dinàmiques de gran escala.*

7.2. La tradició evolucionista:

- * 7.2.1. *L'evolucionisme en la psicologia de l'emoció.*
- * 7.2.2. *Els models "expressivistes" i la hipòtesi del feed-back facial.*
- * 7.2.3. *La hipòtesi de la mínima universalitat i la perspectiva de l'Ecologia del Comportament.*
- * 7.2.4. *El llarg debat sobre la universalitat de les expressions emocionals.*

7.3. La tradició cognitivista: els models centrats en la valoració cognitiva (appraisal):

- * 7.3.1. *Arnold: la precursora*
- * 7.3.2. *Richard Lazarus: valoracions primàries, secundàries, revaloracions i estratègies d'afrontament.*
- * 7.3.3. *El model constructivista de G. Mandler i el paper de la discrepància.*
- * 7.3.4. *La proposta de Peter Lang*
- * 7.3.5. *Les aproximacions dimensionals i mixtes.*
- * 7.3.6. *L'emoció com a procés: seqüencialitat i causalitat recíproca en el domini del temps.*
- * 7.3.7. *Variacions actuals: els models componencials/dimensionals de l'appraisal (Scherer/ Moors)*

7.4. El "construccionisme psicològic": com es "cuinen" les emocions?

- * 7.4.1. *El model de l'afecte "essencial" o "nuclear" (Core Affect) de James Russell (2003).*
- * 7.4.2. *Dels "ingredients" bàsics a l'etiqueta emocional.*
- * 7.4.3. *El Conceptual Act Model (Barrett, 2014).*
- * 7.4.4. *Emocions i llenguatge.*

7.5. Intents de síntesi entre els models cognitivistes i els construccionistes: la proposta d'Agnes Moors (2017).

7.6. Des del postcognitivisme: aproximacions des de la teoria de la complexitat i la dinàmica no lineal.

Referències recomanades:

- * Adolphs, R. & Andler, D. (2018). Investigating Emotions as Functional States Distinct from Feelings. *Emotion Review*, 10 (3), 191-201.
- * Barrett, L. F. (2014). The conceptual act theory: A précis. *Emotion Review*, 6(4), 292-297.
- * Barrett, L. F. (2017). *How emotions are made: The new science of the mind and brain*. New York, NY: Houghton Mifflin Harcourt.
- * Kagan, J. (2018). Brain and emotion. *Emotion Review*, 10(1), 79-86.
- * Lindquist, K. A., Satpute, A. B., & Gendron, M. (2015). Does language do more than communicate emotion?. *Current Directions in Psychological Science*, 24(2), 99-108.
- * Moors, A. (2017). Integration of Two Skeptical Emotion Theories: Dimensional Appraisal Theory and Russell's Psychological Construction Theory. *Psychological Inquiry*, 28(1), 1-19.
- * Nadal, M., & Rosselló, J. (2015). Variability and situatedness of human emotions. *Physics of Life Reviews*, 13, 75-76.
- * Pessoa, L. (2018). Emotion and the Interactive Brain: Insights From Comparative Neuroanatomy and Complex Systems. *Emotion Review*, 10(3), 204-216.

Guia docent

- * Rosselló, J. & Revert, X. (2008). Modelos teóricos en el estudio científico de la emoción. En F. Palmero y F. Martínez-Sánchez (Coords.) Motivación y emoción (pp. 100-137). Madrid: McGraw-Hill.
- * Scherer, K. R., & Moors, A. (2019). The emotion process: event appraisal and component differentiation. *Annual Review of Psychology*, 70, 719-745.

III. SEMINARIS

SEMINARI I. La motivació d'agressió

La motivació d'agressió: anàlisi causal de l'agressivitat, la conducta agressiva i la violència en la vida real

SEMINARI II. La motivació de sexe

La motivació de sexe: anàlisi empírica de l'atractiu sexual i dels fenòmens associats a l'erotisme.

SEMINARI III. Els mètodes d'inducció emocional: aprendre a fer sentir

Els mètodes d'inducció emocional: aprendre a fer sentir.

SEMINARI IV. El "Facial Action Coding System": FACS 2.0

L'expressió facial de les emocions i llur reconeixement.

Introducció al maneig del FACS 2.0 (Ekman, Friesen, & Hager, 2002), el mètode més utilitzat a l'hora de codificar l'expressió facial humana.

Metodologia docent

"Education is the kindling of a flame, not the filling of a vessel"

Sòcrates

Sens detriment de la importància de la presencialitat, Aula Digital serà la via telemàtica de comunicació alumnat-professor.

Per altra banda, cal subratllar que, a través també d'Aula Digital, s'aniran obrint i tancant, de forma seqüencial, diferents activitats que facilitin l'avaluació contínua de la participació activa de l'alumnat. Aquestes activitats s'articularen en torn del plantejament de qüestions o de controvèrsies i del comentari crític (prèviament documentat) de diferents aspectes relacionats amb el coneixement tractat a les classes presencials (teòriques i seminaris) i en la seva projecció aplicada. Així mateix, l'Aula Digital serà la via per dur a terme i entregar les activitats fruit del treball autònom, la majoria de les quals s'hauran d'entregar necessàriament en un document pdf. Aquestes activitats seran objecte d'avaluació.

Constitueix una obligació de l'alumnat romandre al corrent de la informació i activitats plantejades a Aula Digital.

Volum de treball

La distribució d'hores de volum de treball és, per força, aproximada. En molts casos pot variar en funció de diferències inter i intraindividuals de l'alumnat (p.ex. eficiència en la preparació dels temes). Per altra banda, cal advertir que la distribució establerta pot veure's modificada per determinades causes majors que ara mateix (juliol de 2019) no es possible predir per raons òbvies. En aquest darrer cas, el professor d'aquesta assignatura no es fa responsable de la variació en el volum de treball previst ni de les contingències que es puguin derivar

Guia docent

d'aquests factors imprevisibles, tot i que es compromet a fer allò bonament possible per esmenar els possibles inconvenients derivats dels canvis ara per ara imprevisibles.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	<p>Les classes teòriques seran impartides pel professor responsable de l'assignatura tot seguint el model de classe magistral participativa. Aquestes classes seguiran cronològicament el programa de continguts establert en els blocs I i II i es basaran en les referències recomanades per a cada tema i en el material penjat a Aula Digital. El professor exposarà les idees principals de cada tema, tot analitzant les possibles implicacions, plantejant qüestions, exposant les relacions amb altres processos i assignatures, i procurant facilitar exemples pràctics que ajudin a entendre els continguts.</p> <p>Cal que els/les estudiants es preparin amb antel·lació cadascun dels temes.</p> <p>Atès que aquestes classes es relacionaran estretament amb algunes activitats de participació a través de la plataforma Aula Digital (debats, fòrums, glossaris, etc.), el professor farà referència sovint a aquestes activitats i donarà les directrius pertinents per tal que l'alumnat hi participi de forma autònoma.</p> <p>Aquestes sessions s'impartiran, excepte causa major que ho impedeixi, dues hores a la setmana. L'aula i els horaris romandran a la vostra disposició des de principis de curs.</p> <p>Es recomana encaridament l'assistència activa a aquestes classes.</p>	26
Seminaris i tallers	Seminaris teórico-pràctics	Grup mitjà (M)	<p>La finalitat d'aquestes sessions adreçades als grups mitjans serà la de complementar les classes magistrals, tractant temes més específics i d'interès actual, tot emfatitzant el component participatiu i incorporant un vessant aplicat i empíric. Els 4 seminaris (prevists en el Bloc III de l'apartat de Continguts) es dedicaran a temes concrets relacionats amb els processos afectius. En el calendari de la pàgina de l'assignatura d'Aula Digital (s'aconsella ignorar el cronograma) podreu consultar les dates previstes per a cada seminari i per a cada grup. Un cop iniciats els seminaris, cada grup mitjà assistirà en setmanes alternes (habitualment, un cop cada quinze dies) a cadascun dels 4 seminaris.</p> <p>Els seminaris teórico-pràctics es duran a terme en l'horari previst per als grups mitjans:</p> <p>Dinàmica dels seminaris: En primer lloc, el professor exposarà la part conceptual de cada tema específic i atindrà els dubtes i, si escau, les intervencions de l'alumnat. Llavors, s'explicarà en detall la tasca pràctica específica que podrà dur a terme l'alumnat. Habitualment, a l'Aula Virtual hi haurà disponibles les instruccions i els recursos addicionals que facilitin la realització de cada pràctica.</p> <p>Constitueix un deure de l'alumnat assistir activament a cadascun d'aquests seminaris. En cas de no assistència per</p>	15

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			motius de causa major, s'haurà de justificar degudament amb document formal. IMPORTANT: Allò tractat als seminaris i a les activitats relacionades també serà matèria d'examen, tant als parcials com a la recuperació d'aquests que es farà en el període d'avaluació complementària.	
Avaluació	Primer parcial	Grup gran (G)	La finalitat d'aquesta prova serà la d'avaluar els coneixements i la comprensió dels continguts exposats i/o discutits a les classes teòriques i als seminaris, així com els derivats de l'estudi autònom de l'alumnat i de les activitats plantejades a Aula Digital. L'examen serà un prova "objectiva", és a dir, constarà d'una sèrie de preguntes tipus test amb quatre alternatives i una sola resposta correcta que es basaran en la matèria vista fins a la data fixada per dur a terme el parcial.	2
Avaluació	Segon parcial	Grup gran (G)	La finalitat d'aquesta prova serà la d'avaluar els coneixements i la comprensió dels continguts exposats i/o discutits a les classes teòriques i als seminaris, així com els derivats de l'estudi autònom de l'alumnat i de les activitats plantejades a Aula Digital. L'examen serà un prova "objectiva", és a dir, constarà d'una sèrie de preguntes tipus test amb quatre alternatives i una sola resposta correcta que es basaran en la matèria vista des de la data del primer parcial fins al final del període de docència del curs.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Participació a Aula Digital	Aquesta activitat parteix de l'objectiu de complementar allò plantejat a les classes presencials, tot procurant vincular el coneixement i la comprensió conceptual amb el vessant empíric. A partir de la matèria programada, d'allò vist i discutit a les classes presencials i/o als seminaris teoricopràctics, s'obriran diverses activitats participatives (fòrums, debats, glossaris, diaris, qüestionaris, etc.) que podran fer referència tant a la part teòrica, com a la part pràctica, com a llur relació. El nombre d'activitats d'aquest tipus plantejades al llarg del semestre no serà inferior a 2 ni superior a 4. Seran activitats en les quals la interacció entre els/les estudiants serà fonamental, actuant el professor a manera de moderador i d'avaluador. D'aquesta manera, es pretén incorporar un element més d'avaluació contínua que aportí flexibilitat horària i que contribueixi a aclarir els dubtes que pugui tenir l'estudiant, afavorint, a més, el debat, la discussió degudament fonamentada, la participació i interacció de tot el grup i la col·laboració per tal de resoldre les qüestions plantejades i altres que puguin sorgir.	10
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació dels temes	L'objectiu principal d'aquesta activitat no presencial és que l'alumnat vagi preparant amb antel·lació els temes relacionats amb les activitats presencials (classes magistrals, seminaris teòrico-pràctics, participació en	70

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		<p>activitats d'Aula Digital i exàmens) i els que, segons s'estableix a la programació de continguts, ha de preparar íntegrament pel seu compte (sempre amb la possibilitat de resoldre els dubtes via tutories). Així, per una banda, s'afavoreix l'autonomia de l'estudiant i la competència essencial d'aprendre a aprendre, tot fent possible l'adquisició de les competències necessàries per participar amb aprofitament a la resta d'activitats (presencials i no presencials).</p> <p>Per al professorat d'aquesta assignatura resulta molt rellevant que l'estudiant compregui allò explicat i discutit. Així, doncs, cal que l'alumnat se centri en l'aprenentatge conceptual i en la connexió d'allò après amb la pràctica i la vida quotidiana.</p>	
Estudi i treball autònom individual o en grup	Tasques pràctiques lligades als seminaris	<p><i>'conèixer sense practicar és inútil, practicar sense conèixer és perillós'</i></p> <p>Aquesta activitat no presencial va estretament lligada als seminaris teòrico-pràctics. A cadascun dels 4 seminaris programats es plantejarà una tasca pràctica lligada amb el tema discutit. El professor explicarà els detalls de la tasca que s'ha de dur a terme, els aspectes formals a tenir en compte, les possibles alternatives o variants, i s'establirà el termini màxim per a l'entrega de l'activitat pràctica a través d'Aula Digital. Un cop finalitzat cada seminari, el professor obrirà a Aula Digital la tasca on caldrà pujar la pràctica (si no es diu el contrari, en format pdf) i es posarà a disposició de l'alumnat per resoldre possibles dubtes (via tutories presencials o electròniques).</p> <p>És important tenir en compte:</p> <ol style="list-style-type: none"> De les 4 tasques pràctiques plantejades (una per a cada seminari), cada estudiant n'haurà de dur a terme DUES i només DUES, que haurà de triar segons les seves preferències i conveniència. Com a norma, el termini màxim per entregar una tasca pràctica serà entre 10-15 dies després del dia de finalització del seminari. La mitjana de les qualificacions de les dues tasques constituirà la nota de pràctiques. No serà possible la realització de més de dues activitats pràctiques (ni amb la finalitat de recuperar-ne una de suspesa, ni amb l'intent de pujar nota). Dur a terme aquestes dues activitats pràctiques, entregar-les en temps i forma a través de la tasca corresponent d'Aula Digital, i obtenir com a mínim un 5 en la mitjana de les dues qualificacions serà un requisit per aprovar l'assignatura. Per la seva naturalesa (pràctica i lligada a la part conceptual i metodològica de cada seminari), aquesta activitat serà "No recuperable". Les activitats pràctiques s'han de realitzar al llarg del segon semestre del curs 2019-2020: en el cas d'alumnes repetidors, l'entrega de pràctiques d'altres anys serà penalitzada com intent de frau en l'avaluació. 	25

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per tal d'aprovar l'assignatura són requisits necessaris, però (vius!) no sempre suficients*:

- 1 Aprovar els dos parcials en el període d'avaluació ordinària o en el d'avaluació complementària.
- 2 Fer i entregar les tasques pràctiques en temps i forma (via Aula Digital), i obtenir almenys una qualificació mitjana de 5.

*Important: A més d'acomplir els requisits s'aconsella participar a les activitats de "Participació a Aula Digital" per tal d'assegurar l'Aprovat final.

Si s'acompleixen els requisits, es calcularà la nota global aplicant el següent càlcul:

$$NG = (N1P \times 0,25) + (N2P \times 0,25) + (NPR \times 0,35) + PAD$$

*Llegenda: NG Nota Global; N1P- Nota 1er Parcial; N2P- Nota 2on Parcial; NPR- Nota de Pràctiques; PAD- Punts de Participació a Aula Digital (màxim 1,5)

Si no s'acompleixen els requisits, la qualificació serà de Suspens quan l'alumne/a hagi fet més del 33% de les activitats avaluades. Si ha fet menys, serà de No Presentat. En cas de Suspens, la nota numèrica es calcularà tot aplicant la fórmula però amb la restricció afegida que el resultat no podrà ser superior a 4,5.

Els parcials es duran a terme en el període d'avaluació ordinària, aprofitant les classes de Grup Gran. Si l'estudiant no supera els parcials al llarg del període ordinari, tindrà dret a presentar-se als parcials pendents en la prova de recuperació de parcials que es durà a terme en el període d'avaluació complementària (dia 16 de juny de 2020).

Les activitats recuperables ho seran NOMÉS en el període d'avaluació complementària, però NO en el període d'avaluació extraordinària. Això vol dir que NO HI HAURÀ CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA.

Els parcials seran redactats en català. Si algun/a alumne/a vol disposar de les preguntes en castellà ha d'avisar al professor responsable de l'assignatura via Aula Digital almenys 15 dies abans de la data de la prova.

Aquests criteris d'avaluació no seran d'aplicació en cas que l'alumne/a es vegi afectat/ada per causa major (vegeu reglament acadèmic) i ho justifiqui amb document formal. En aquests casos, les activitats de l'estudiant que s'hagin pogut veure afectades es podran fer o lliurar en una nova data que fixarà el professor responsable de l'assignatura previ acord amb la persona interessada.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Primer parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquesta prova serà la d'avaluar els coneixements i la comprensió dels continguts exposats i/o discutits a les classes teòriques i als seminaris, així com els derivats de l'estudi autònom de l'alumnat i de les activitats plantejades a Aula Digital. L'examen serà una prova "objectiva", és a dir, constarà d'una sèrie de preguntes tipus test amb quatre alternatives i una sola resposta correcta que es basaran en la matèria vista fins a la data fixada per dur a terme el parcial.
Criteris d'avaluació	Prova objectiva d'elecció múltiple (test), formada per 30-40 preguntes sobre els temes teòrics, els seminaris i les activitats d'Aula Virtual realitzades fins a la data del parcial. Cada pregunta tindrà 4 alternatives i una sola resposta correcta. Les respostes errònies descomptem 0,33 punts .

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Segon parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquesta prova serà la d'avaluar els coneixements i la comprensió dels continguts exposats i/o discutits a les classes teòriques i als seminaris, així com els derivats de l'estudi autònom de l'alumnat i de les activitats plantejades a Aula Digital. L'examen serà una prova "objectiva", és a dir, constarà d'una sèrie de preguntes tipus test amb quatre alternatives i una sola resposta correcta que es basaran en la matèria vista des de la data del primer parcial fins al final del període de docència del curs.
Criteris d'avaluació	La forma i els criteris d'avaluació són similars als del 1er parcial. La prova es basarà en allò tractat fins al final del període de docència.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Participació a Aula Digital

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Aquesta activitat parteix de l'objectiu de complementar allò plantejat a les classes presencials, tot procurant vincular el coneixement i la comprensió conceptual amb el vessant empíric. A partir de la matèria programada, d'allò vist i discutit a les classes presencials i/o als seminaris teoricopràctics, s'obriran diverses activitats participatives (fòrums, debats, glossaris, diaris, qüestionaris, etc.) que podran fer referència tant a la part teòrica, com a la part pràctica, com a llur relació. El nombre d'activitats d'aquest tipus plantejades al llarg del semestre no serà inferior a 2 ni superior a 4. Seran activitats en les quals la interacció entre els/les estudiants serà fonamental, actuant el professor a manera de moderador i d'avaluador. D'aquesta manera, es pretén incorporar un element més d'avaluació contínua que aporti flexibilitat horària i que contribueixi a aclarir els dubtes que pugui tenir l'estudiant, afavorint, a més, el debat, la discussió degudament fonamentada, la participació i interacció de tot el grup i la col·laboració per tal de resoldre les qüestions plantejades i altres que puguin sorgir.
Criteris d'avaluació	Els punts obtinguts en les diferents activitats s'aniran sumant. La nota obtinguda per cadascú dependrà de la mediana de punts obtinguts per la gent que hagi participat. Concretament, l'alumnat que obtingui una puntuació igual o superior a la mediana assolirà la nota màxima prevista per a aquesta activitat (1,5 sobre 10). En cas

Guia docent

contrari, obtindrà la fracció corresponent. Cadascú podrà consultar la seva mediana en qualsevol moment via apartat de Qualificacions d'Aula Digital.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Tasques pràctiques lligades als seminaris

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	'conèixer sense practicar és inútil, practicar sense conèixer és perillós' Aquesta activitat no presencial va estretament lligada als seminaris teòrico-pràctics. A cadascun dels 4 seminaris programats es plantejarà una tasca pràctica lligada amb el tema discutit. El professor explicarà els detalls de la tasca que s'ha de dur a terme, els aspectes formals a tenir en compte, les possibles alternatives o variants, i s'establirà el termini màxim per a l'entrega de l'activitat pràctica a través d'Aula Digital. Un cop finalitzat cada seminari, el professor obrirà a Aula Digital la tasca on caldrà pujar la pràctica (si no es diu el contrari, en format pdf) i es posarà a disposició de l'alumnat per resoldre possibles dubtes (via tutories presencials o electròniques). És important tenir en compte: 1. De les 4 tasques pràctiques plantejades (una per a cada seminari), cada estudiant n'haurà de dur a terme DUES i només DUES, que haurà de triar segons les seves preferències i conveniència. 2. Com a norma, el termini màxim per entregar una tasca pràctica serà entre 10-15 dies després del dia de finalització del seminari. 3. La mitjana de les qualificacions de les dues tasques constituirà la nota de pràctiques. No serà possible la realització de més de dues activitats pràctiques (ni amb la finalitat de recuperar-ne una de suspesa, ni amb la d'intentar pujar nota). 4. Dur a terme aquestes dues activitats pràctiques, entregar-les en temps i forma a través de la tasca corresponent d'Aula Digital, i obtenir com a mínim un 5 en la mitjana de les dues qualificacions serà un requisit per aprovar l'assignatura. 5. Per la seva naturalesa (pràctica i lligada a la part conceptual i metodològica de cada seminari), aquesta activitat serà "No recuperable". 6. Les activitats pràctiques s'han de realitzar al llarg del segon semestre del curs 2019-2020: en el cas d'alumnes repetidors, l'entrega de pràctiques d'altres anys serà penalitzada com intent de frau en l'avaluació.
Criteris d'avaluació	Els treballs han de ser originals, realitzats per cada alumne/a en el 2on semestre del curs 2019-2020 i lliurats en temps i forma. Per tal de calcular la nota de pràctiques es farà la mitjana de les notes obtingudes a les dues pràctiques realitzades. En una escala de 0 a 10, la mitjana ha de ser igual o superior a 5.

Percentatge de la qualificació final: 35% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A l'apartat de Continguts, després de cada tema, apareixen una sèrie de referències per poder preparar l'assignatura o per complementar allò vist a classe teòrica, seminaris, activitats participatives, etc.

També es posarà a disposició de l'alumnat (via Aula Digital), tot una sèrie de recursos que facilitin l'aprenentatge autònom, gradual i continuat, així com vincles a bases de dades, a portals especialitzats, a revistes especialitzades, a software, a laboratoris virtuals i altres eines que puguin resultar d'utilitat, també transversal.

Bibliografia bàsica

S'ha de considerar bibliografia bàsica d'aquesta assignatura la que es referencia després de cada tema. Molt particularment, els textos següents:

Guia docent

- * Rosselló, J. & Revert, X. (2008). Modelos teóricos en el estudio científico de la emoción. En F. Palmero y F. Martínez-Sánchez (Coords.) *Motivación y emoción* (pp. 95-138). Madrid: McGraw-Hill.
- * Rosselló, J. (2005). *Psicología del sentimiento: Motivación y emoción*. Palma: Edicions UIB

Bibliografia complementària

- * Adolphs, R. & Anderson, D.J. (2018). *The Neuroscience of Emotion: A New Synthesis*. Princeton, NJ: Princeton University Press
- * Barrett, L. F. (2018). *La vida secreta del cerebro. Como se construyen las emociones*. Barcelona: Paidós
- * Damasio, A. (1996/1999). *El error de Descartes*. Barcelona: Crítica.
- * Damasio, A. (2003/2005). *En busca de Spinoza. Neurobiología de la emoción y los sentimientos*. Barcelona: Crítica.
- * Darwin, Charles (1879/1984). *La expresión de las emociones en los animales y en el hombre*. Madrid: Alianza.
- * Fernández-Abascal, E.G., García Rodríguez, B., Jiménez Sánchez, M.P. Martín Díaz, M.D., & Domínguez Sánchez, F.J. (2010). *Psicología de la emoción*. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces
- * Freeman, W.J. (2000). *How brains make up their minds*. New York: Columbia University Press.
- * Fridlund, A.J. (1999). *Expresión facial humana. Una visión evolucionista*. Bilbao: DDB.
- * Gendron, M., Crivelli, C., & Barrett, L. F. (2018). Universality reconsidered: Diversity in making meaning of facial expressions. *Current directions in psychological science*, 27(4), 211-219.
- * Heckhausen, J. & Heckhausen, H. (2008). *Motivation and action* (2nd edition). New York: Cambridge University Press
- * James, W. (1890/1983). *The principles of psychology*. Cambridge, MA: Harvard University Press
- * Kagan, J. (2018). Brain and emotion. *Emotion Review*, 10(1), 79-86.
- * Moors, A., Ellsworth, P. C., Scherer, K. R., & Frijda, N. H. (2013). Appraisal theories of emotion: State of the art and future development. *Emotion Review*, 5(2), 119-124.
- * Moors, A. (2017). Integration of Two Skeptical Emotion Theories: Dimensional Appraisal Theory and Russell's Psychological Construction Theory. *Psychological Inquiry*, 28(1), 1-19.
- * Nadal, M., & Rosselló, J. (2015). Variability and Situatedness of Human Emotions. *Physics of Life Reviews*, 13, 75-76. doi:10.1016/j.plrev.2015.04.018
- * Palmero, F. & Martínez Sánchez, F. (Coords.) (2008). *Motivación y emoción*. Madrid: McGraw-Hill
- * Pessoa, L. (2018). Emotion and the Interactive Brain: Insights From Comparative Neuroanatomy and Complex Systems. *Emotion Review*, 10(3), 204-216.
- * Reeve, J. (2015). *Understanding motivation and emotion* (6th ed.). Hoboken, NJ: Wiley.
- * Russell, J.A., (2003). Core affect and the psychological construction of emotion. *Psychological Review*, 110, 145-172.
- * Russell, J.A., Bachorowski, J-A & Fernández-Dols, J.M. (2003). Facial and vocal expressions of emotion. *Annual Review of Psychology*, 54: 18.1-18.21
- * Sander, D., Grandjean, D., & Scherer, K. R. (2018). Brain Networks, Emotion Components, and Appraised Relevance. *Emotion Review*, 10(3), 238-241.
- * Scherer, K. R., & Moors, A. (2019). The emotion process: event appraisal and component differentiation. *Annual Review of Psychology*, 70, 719-745.
- * Siegel, E. H. et al. (2018). Emotion fingerprints or emotion populations? A meta-analytic investigation of autonomic features of emotion categories. *Psychological bulletin*, 144(4), 343.

Altres recursos

Pàgines amb informació acadèmica i publicacions del professor:

<https://evocog.org/investigadores/personal-permanente/jaume-rossello/>

Enllaços a revistes especialitzades en Open Acces:

<http://www.springer.com/psychology/psychology+general/journal/11031> (Motivation and emotion)

<http://www.reme.uji.es> (Revista Española de Motivación y Emoción)

<http://www.uv.es/psicologica/>

<http://www.frontiersin.org/psychology>

Guia docent

http://www.frontiersin.org/human_neuroscience

<http://www.plosone.org/>

<http://www.psicothema.com/>

<http://www.um.es/analesps/>

Altres revistes rellevants (amb accés restringit):

<http://www.psypress.com/journals/details/0269-9931/> (Cognition and Emotion)

<http://www.apa.org/pubs/journals/emo/index.aspx> (Emotion)

<http://emr.sagepub.com/> (Emotion Review)

<http://www.journals.elsevier.com/learning-and-motivation/> (Learning and Motivation)

Altres recursos:

<http://www.face-rec.org/databases/>

<https://www.kairos.com/blog/60-facial-recognition-databases>

<http://grupo.us.es/recursos/Tastiva/index.htm>

<http://www.emotionlab.se/>

<http://oveislab.com/>

<https://www.psychologytools.com/self-help/understanding-emotions/>

https://www.youtube.com/playlist?list=PLh9mgdi4rNew731mjIZn43G_Y5otqKzJA

